

ਯਿਸੂ ਦਾ ਜਿਸਮਾਨੀ ਖਹਿਲੂ

ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਣ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਰਗਾ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ। ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਯੁਗ ਵਿਚ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਾ ਖੇਤਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਹੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ। ਆਪਣੇ ਗਾਈਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ 'ਸਾਡੇ ਮਨੁੱਖੀ ਤੱਤਾਂ' ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿਆਂਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰਹੇ।

ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵਿਕਸਿਤ ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਮਨੋ-ਵਿਗਿਆਨ ਅਖੀਰ ਵਿਅਕਤੀਵਾਦ ਦੀ ਪੂਰਣਤਾਵਾਦੀ ਧਾਰਣਾ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਬਹੁਵਾਦੀ ਤਸਵੀਰ ਆਦਰਸ਼ ਨੂੰ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *nephesh* ਤੋਂ ਵਿਸਥਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਐਨਾ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੀ NIV ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਇਹਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 150 ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।¹ ਇਹ ਯੂਨਾਨੀ ਫਲਸਫੇ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਪੁਰਾਤਨ ਖਿਆਲ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਚਾਰਟ ਵਿਚ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੇ ਅਸੀਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਸਣੇ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਯਿਸੂ ਦੀ ਦੇਹ

ਯਿਸੂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਦੇਹ ਨਾਲ ਆਇਆ। ਉਹ ਪਰਗਟ ਹੋਣਾ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਉਹ ਸਭ ਮਨੁੱਖੀ ਗੁਣ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਤੰਦਰੁਸਤ ਬੱਚੇ ਵਿਚ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਉਮੀਦ ਆਮ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਗਰਭ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੇ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਾਲਿਆ ਪੋਸਿਆ ਗਿਆ। ਜਨਮ ਦੇ ਅਠਵੇਂ ਦਿਨ ਉਹਦੀ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਨਾਂਅ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸਾਲ ਬੀਤਦੇ ਗਏ, ਉਹਦੀ ਜਿਸਮਾਨੀ ਦੇਹ ਤਗੜੀ ਹੁੰਦੀ ਗਈ। ਉਹਦਾ ਕੱਦ-ਕਾਠ ਵਧਿਆ। ਤੀਹ ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਕ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੇਹ ਯਰਦਨ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮੇ ਲਈ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ (ਲੂਕਾ 2:4-7, 21, 40, 51, 52; 3:23; ਮੱਤੀ 3:13-15)।

ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੌਰਾਨ ਯਿਸੂ ਨੇ ਵਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਹਦੀ ਦੇਹ ਤੇ ਉਹ ਸਭ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਭ ਲਈ ਸੁਭਾਵਕ ਹਨ। ਉਹ ਥੱਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨੂੰ ਪਿਆਸ ਲਗਦੀ ਸੀ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਬਹੁਤਾ ਪੈਦਲ ਹੀ ਚੱਲਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸਫ਼ਰ ਜਿਹਦੀ ਝਲਕ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਉਹ ਥੱਕ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨੇ

ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰ ਸੀ ਜਦ ਉਹ ਸਾਮਰੀਆ ਵਿਚ ਸੁਖਾਰ ਪਿੰਡ ਵਿਚਲੇ ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਖੂਹ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਉੱਥੇ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਅਖੀਰ ਇਕ ਔਰਤ ਉੱਥੇ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਆਈ। ਸਾਮਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਯਾਹੂਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਮੰਨਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਯਿਸੂ ਦੇ 'ਮੈਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਆ' (ਯੂਹੰਨਾ 4:7) ਕਹਿਣ ਤੇ ਉਹ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਈ।

ਭਾਵੇਂ ਸਿਰਫ਼ ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਯਿਸੂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਸ ਔਰਤ ਅਤੇ ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਮਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਅਨੋਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸਣ ਕਰਕੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਮਰੀਆਂ ਨਾਲ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਸੁਣਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਥੱਕਿਆ ਅਤੇ ਪਿਆਸਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਇਕ ਨਬੀ ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਮਸੀਹਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਣ 'ਤੇ ਘਟਨਾ-ਚੱਕਰ ਹੋਰ ਵੀ ਅਨੰਦ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਇਹ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦੇ ਨਾਂ ਯੇਸੂਆ (ਯਿਸੂ ਲਈ ਇਬਰਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ = ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ) ਦਾ ਵੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਗੁਜ਼ਰੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚਲੇ ਯਹੋਸ਼ੂਆ (ਯਹੋਸ਼ੂ ਲਈ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ = ਖੁਦਾ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਅਰਥ ਵਾਂਗ ਹੀ (ਯੂਹੰਨਾ 4:4-42) ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੈ।

ਸੰਤਾਪ ਅਤੇ ਮੌਤ ਮਨੁੱਖੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਿਆਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇ ਅਣਸੁਖਾਵੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਸਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਆਵੇਗਾ। ਨਾਲੇ, ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸਿਰਫ਼ ਓਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਟਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਡੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆ ਜਾਵੇ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:27)।

ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਚਨ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਛੁਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੰਡਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮੂਹਰੇ ਖੜਾ ਹੈ। ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਗਤਸਮਨੀ ਬਾਗ਼ ਵਿਚ ਉਹਦਾ ਸੰਤਾਪ ਐਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦਾ ਪਸੀਨਾ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਡਿੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿੰਨੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਵਿਚ ਸੀ ਉਹ! (ਵੇਖੋ 1 ਪਤਰਸ 4:12-16; ਲੂਕਾ 22:44)।

ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਸਲੀਬ 'ਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਲਕੀਰ ਸੀ। ਇਹਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹਦਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੋਣਾ ਇਕ ਫ਼ੈਸਲਾਕੁੰਨ ਘਟਨਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਾਡਾ ਭਵਿੱਖ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਈਸਵੀ ਪੂਰਵ ਅਤੇ ਈਸਵੀ ਸੰਨ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਕੇ ਸਲੀਬ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਲੀਬ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰਕੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਰ ਯੁੱਗ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਸਮੇਟ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਉਹਦੇ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਉਹਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਉਹਦੀ ਮੁਰਦਾ ਦੇਹ ਸਲੀਬ ਤੋਂ ਲਾਹ ਕੇ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕਬਰ ਵਿਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਮੱਤੀ 27:50; ਯੂਹੰਨਾ 19:28, 30; ਲੂਕਾ 23:46, 50-53)।

ਯਿਸੂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ

ਯਿਸੂ ਨੇ ਜੋ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜੇ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਉਹਦੀ ਖ਼ੁਦਾਈ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਦੇ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਸਾਨ ਹੈ। ਆਓ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹਦੇ ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ।

ਉਹਦਾ ਪਿਆਰ

ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਪਿਆਰ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ। ਸੱਚਾ ਪਿਆਰ ਮਨੁੱਖੀ ਆਤਮਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸਰੂਪ ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਪ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਡੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਭ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਸਾਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਜੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ।

ਇਕ ਵਾਰ ਕੋਈ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਯਿਸੂ ਕੋਲ ਅਨੰਤ ਜੀਵਨ ਭਾਵ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੁਝ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਆਇਆ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਇਹੀ ਦੇਣ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਇਸ ਕਥਨ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ‘‘ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਕਰਕੇ ਉਹਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ’’ (ਮਰਕੁਸ 10:21ਓ; 1 ਯੂਹੰਨਾ 4:8; ਯੂਹੰਨਾ 11:15 ਵੀ ਵੇਖੋ)।

ਗਲੀਲ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੌਰਾਨ ਯਿਸੂ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਜਣਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਸੂਲ ਚੁਣਿਆ ਸੀ। ਓਸੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਉਹਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਭਰਿਆ ਕੰਮ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਕਰਨ, ਗਿਆਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਡਾਂਟਣ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਧੀਰਜ ਵਿਖਾਇਆ। ‘‘ਸਮਾਂ ਸਾਰਣੀ’’ ਦੇ ਅਖ਼ੀਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਤੇ ਉਹਦੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਹੋਣ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ ਇੱਕੋ ਵਜ੍ਹਾ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਿਆਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮੋੜ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਸ਼ੰਦੇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦ ਵੀ ਹੋਣਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋ ਜਾਣ। ਉਸ ਯਾਦਗਾਰੀ ਆਖ਼ਰੀ ਪਸਾਹ ਦੇ ਪਰਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਯਿਸੂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ‘‘ਆਪਣੇ ਨਿੱਜ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਸਨ ਪਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤ ਤੋੜੀ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 13:1ਅ; NIV)। ਉਹਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿਖਾਉਣ ਦੀ ਹੱਦ ਕੀ ਸੀ? ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਤਸਮਨੀ ਬਾਗ਼ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸੰਤਾਪ ਅਤੇ ਅਤੇ ਸਲੀਬ 'ਤੇ ਉਹਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਤਾਪ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਉਹਦੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਸੀ ਜਿਹਨੇ ‘‘ਜਗਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨੇ ਆਪਣਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ...’’

(ਯੂਹੰਨਾ 3: 16)। ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਨੇ ‘ਉਹ ਪਿਆਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਖਾਇਆ।’ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਮਨੁੱਖੀ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਕਾਮਿਲ ਨਮੂਨਾ ਸੀ।

ਕਾਮਿਲ ਪਿਆਰ ਦੀ ਭਰਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੇ ਅਨੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਹਰ ਵਜ੍ਹਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਇਸ ਲਈ ਕਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰਾ ਅਨੰਦ ਤੁਹਾਡੇ ‘ਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਮੇਰਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਤਾ ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਰੱਖੋ’ (ਯੂਹੰਨਾ 15: 9-12)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਵਿਖਾਇਆ। ਉਹਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਕੀਤਾ। ਉਹਨੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ।

ਉਹਦਾ ਤਰਸ

ਤਰਸ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮਨੁੱਖੀ ਗੁਣ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਪਣੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਵਿਖਾਉਣ ਦੀ ਸਾਡੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੰਧ ਬਨਾਉਣ ਵਿਚ ਤਰਸ ਇੱਟਾਂ- ਗਾਰੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਤਰਸ ਦੀ ਫ਼ੈਸਲਾਕੁੰਨ ਭੂਮਿਕਾ ‘ਤੇ ਅਤੇ ਉਹਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹਦੀ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨੇ ਭੁੱਖਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਖੁਆਉਣ, ਪਿਆਸੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਆਉਣ, ਪਰਦੇਸੀ ‘ਤੇ ਤਰਸ ਕਰਨ, ਨੰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ ਪੁਆਉਣ ਅਤੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਖਬਰ ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਉਹਦੀ ਸੇਵਾ ਹੀ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਖਤ ਦਿਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਮਾੜਾ ਹੋਵੇਗਾ (ਮੱਤੀ 25: 34-46)।

ਤਰਸ ਯਿਸੂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਉਹਨੇ ਇਕ ਕੋੜੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ‘ਤੇ ਤਰਸ ਖਾਧਾ। ਉਹਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੀਮਾਰ ਲੋਕ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਤਰਸ ਆਇਆ। ਉਹਨੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ, ਬੀਮਾਰ, ਬੇਸਹਾਰਾ ਅਤੇ ਗੁਮਰਾਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਤਰਸ ਆਇਆ। ਬਗੈਰ ਤਰਸ ਦੇ ਉਹਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਔਖਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਤਰਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ‘ਕਿਸੇ ਦੇ ਜਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਦੁਖਾਂਤ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰਸੁਆਰਥ ਕੋਮਲਤਾ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਝ’ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਦੇ ਤੁਸੀਂ ਸੜਕ ਦੇ ਕੰਢੇ ਖੜੇ ਚਿੱਕੜ ਨਾਲ ਲਿੱਬੜੇ ਬੰਦੇ ਕੋਲ ਗਏ ਹੋ ਜਿਹਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਇਕ ਗੱਤਾ ਫੜਿਆ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ‘ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ, ‘ਭੁੱਖ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗਾ’? ਟੀਵੀ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਵਿਚ ਬੇਹੋਸ਼ ਮਾਂ ਨੂੰ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਥਪਥ ਆਪਣੇ ਮਰੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਜੋ ਅਣਮਨੁੱਖੀ, ਬੇਬਫ਼ੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ ਵੇਖ ਕੇ ‘ਤਰਸ’ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ‘ਦੁਖੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ’ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ। ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹੋ ਹੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਨ ਬਲਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਸੀ। ਉਹ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਤਕਲੀਫ਼ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ। ਉਹਦੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਵਿਚ ਹੀ ਉਹਦੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 1: 40, 41; 6: 34; ਮੱਤੀ 9: 36; 14: 14)।

ਉਹਦਾ ਗੁੱਸਾ

ਇਹਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਤਰਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਦਾ ਗੁੱਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਹਦਾ ਗੁੱਸਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਤਰਸ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਸਨ ਕਿ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਅਪਾਹਜ ਆਦਮੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਬ੍ਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਸਨ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਜਦ ਉਹ ਸਮਾਜ-ਮੰਦਿਰ (ਸਿਨਾਗੋਗ) ਵਿਚ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਧਿਆਨ ਸੁੱਕੇ ਹੱਥ ਵਾਲੇ ਇਕ ਆਦਮੀ ਵੱਲ ਗਿਆ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜਾ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਹਦੇ ਚੰਗਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰਨਾ ਬੁਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਾਂ ਚੰਗੀ। ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ‘ਸਖ਼ਤ ਦਿਲੀ ਦੇ ਕਾਰਣ ਉਦਾਸ ਹੋ ਕੇ’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ (ਮਰਕੁਸ 3: 1-6)। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਨਤਾ ਕਰਕੇ ਤਰਸ ਲਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੰਦੇ। ਉਹ ਗਲਤ ਸਨ। ਉਹ ਸਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਸਖ਼ਤ ਸਨ।

ਉਹਦੀ ਜਗਿਆਸਾ

ਯਿਸੂ ਨੇ ਸੱਚੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਲਈ ਸਭ ਫ਼ੈਸਲਾਕੁੰਨ ਸਬੂਤ ਉਹਦੀ ਜਗਿਆਸਾ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣਾ ‘ਅਨਿੱਜੀ’ ਸੀ ਭਾਵ ਨਿੱਜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਜਗਿਆਸਾ ਵਰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਸਭ ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਸੱਚਮੁਚ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਬਣਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੁਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਉਹਦੀ ਸੱਚੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਜਗਿਆਸਾ ਕਦੇ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ‘ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ‘ਚ ਹੈ?’ ਜਗਿਆਸਾ ਦਾ ਇਕ ਡੂੰਘਾ ਰੂਪ ਹੈ। ‘ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੀ ਹੈ?’ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ‘ਬਗ਼ੈਰ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਬਿਆਨ’ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਜਗਿਆਸਾ ਨੂੰ ਲਿਖਣਾ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦੁਆਉਣ ਲਈ ਇਕ ਸੁਚੇਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਚਮੁਚ ਮਨੁੱਖ ਸੀ।

ਇਕ ਮੌਕੇ ਤੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਪੁਰਖਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਸਨ ਖਾਣਾ ਖੁਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ, ‘ਜਾ ਕੇ ਵੇਖੋ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਹਨ?’ (ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 6: 35-38)। ਉਹਨੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿਉਂ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ? ਕੀ ਉਹ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ? ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ, ‘ਭੀੜ ਵਿਚ ਜਾਓ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੰਜ ਰੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋ ਮੱਛੀਆਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਲੈ ਕੇ ਆਓ’ ‘ਭਲਾ ਇਹ ਭੀੜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ? ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭੀੜ ਨੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਯਿਸੂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇ।

ਉਹਨੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਸੀ? ਲੇਖਕ ਜਿਹਦਾ ‘‘ਮਨੁੱਖੀਕਰਨ’’ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹਦਾ ‘‘ਰੂਹਾਨੀਕਰਨ’’ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ?

ਯਿਸੂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਦੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ, ਮਾਰਥਾ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਰ ਦੀ ਭੈਣ ਮਰੀਅਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਸੀ। ਲਾਜ਼ਰ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨੂੰ ਦਫ਼ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜੋ ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਬੈਤਨੀਆ ਵਿਚ ਸੀ ਲਾਜ਼ਰ ਦੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਦੇ ਬੀਮਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਬੀਮਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਿਸੂ ਹੋਰ ਦੇ ਦਿਨ ਤਕ ਉੱਥੇ ਹੀ ਠਹਿਰਿਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਾਜ਼ਰ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਸਭ ਬੈਤਨੀਆ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗਏ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਾਰਥਾ ਉਹਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਦੌੜ ਕੇ ਆਈ ਅਤੇ ਉਹਨੂੰ ਮਿਲੀ ਮੁੜ ਫਿਰ ਉਹ ਮਰੀਅਮ ਕੋਲ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯਿਸੂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਵੇਖ ਕੇ ਯਿਸੂ ਦਾ ਮਨ ਭਰ ਗਿਆ। ਤਦ ਉਹਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ, ‘‘ਤੁਸੀਂ ਉਹਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ?’’ (ਯੂਹੰਨਾ 11:34) ਜਦ ਉਹ ਕਬਰ ਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਯਿਸੂ ਰੋਇਆ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 11:35)। ਕਿੰਨਾ ਤਰਸ ਹੈ! ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰ ਹੈ! ਕਿੰਨੀ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ! ਕਿੰਨੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਹੈ! ਇਸ ਆਇਤ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਇੰਜੀਲ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਵ ਇਵੈਂਜਲਿਸਟ ਉਸ [ਯਿਸੂ] ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਇੰਜੀਲ ਦੀਆਂ ਸਭ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਹਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਕੋਮਲਤਾ ਨਾਲੋਂ ‘ਯਿਸੂ ਰੋਇਆ’’² ਵਿਚ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ! ਇਹਦੇ ਲਈ ਅਸੀਂ ਆਮੀਨ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ! ਪਰ ਅਸੀਂ ਕੀਮਤੀ ਆਇਤ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੰਕੇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ, ‘‘ਤੁਸੀਂ ਉਹਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ?’’ (ਯੂਹੰਨਾ 11:1-36)।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਵਿਖਾਇਆ ਕਿ ਦੇਹ ਵਿਚ ਉਹ ਅਸਲ ‘ਚ ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਸੀ ਜਿਹਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ‘‘ਅਨਿੱਜੀ’’ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਦੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਬਨਾਵਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਉਹਦੇ ਖੁਦਾ ਹੋਣ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅਸਲ ਅਤੇ ਸੱਚੀ ਸੀ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਐਡਵਰਡ ਡਬਲਯੂ. ਗੁਡਰਿਕ ਅਤੇ ਜੌਨ ਆਰ ਕੋਹੇਲੋ-ਬਰਗਰ ਤੀਜਾ, ਸੰਪਾ. ਦਿ NIV ਐਗਜ਼ਾਸਟਿਵ ਕੰਕੋਰਡੈਂਸ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਜ਼ੋਂਡਰਵਨ, 1990), 1546-47. ²ਵਿਲਬਰਟ ਐਫ਼. ਹੋਵਰਡ, ਦਿ ਇੰਟਰਪ੍ਰੇਟਰ ‘ਜ਼ ਬਾਈਬਲ, ਸੰਪਾ. ਜੌਰਜ ਆਰਥਰ ਬਟਰਿਕ (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਅਬਿੰਗਡਨ ਪ੍ਰੈਸ, 1952), 8:646.

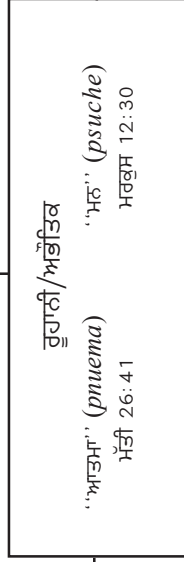
ਸਾਡੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅੰਗ

ਵਿਦਸਥਾਸਾਰ 6:4, 5; ਲੇਵੀਆਂ 19:10ਅ; ਮਰਕੁਸ 12:29-31

ਜਜਬਾਤੀ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ,
 ‘‘ਦਿਲ’’ (*kardia*)
 ਮਰਕੁਸ 12:30

ਜਿਸਮਾਨੀ/ਭੌਤਿਕ

ਜਿਸਮਾਨੀ
 ‘‘ਸ਼ਕਤੀ’’ (*ischus*)
 ਮਰਕੁਸ 12:30
 ‘‘ਦੇਹ’’ (*sarx*)
 ਲੂਕਾ 24:39

‘‘ਆਤਮਾ’’ (*pnuema*)
 ਮੱਤੀ 26:41

ਮਾਨਸਿਕ, ਇੱਛਾਮਈ
 ‘‘ਮਨ’’ (*dianoia*)
 ਮਰਕੁਸ 12:30
 (ਇੱਛਾਮਈ) ਅਫਸੀਆਂ 2:3

ਸਮਾਜਕ
 ‘‘ਗੁਆਂਢੀ’’ (*plesion*)
 ਮਰਕੁਸ 12:31
 ‘‘ਸੰਗਤੀ’’ (*koinonia*)
 ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:42